

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Εισαγωγή

Η μουσική ως αναπόσπαστο μέρος της ζωής μας, αποτελεί σημαντικό στοιχείο κάθε κουλτούρας και εξυπηρετεί διαφορετικές λειτουργίες της καθημερινότητας. Ως μια μοναδική μορφή μη λεκτικής επικοινωνίας, έχει τη δύναμη να επιδρά στον τρόπο με το οποίο οι μαθητές και οι μαθήτριες αισθάνονται, σκέφτονται και δρουν και μπορεί να μεταδώσει ιδέες και συναισθήματα μέσα από επιλεγμένους ήχους και σύμβολα.

Ως υποχρεωτικό μάθημα του αναλυτικού προγράμματος η Μουσική συνεισφέρει με ένα ιδιαίτερο τρόπο τόσο στη γνωστική όσο και στη συναισθηματική, πνευματική, πολιτισμική και ψυχοκινητική ανάπτυξη των μαθητών και των μαθητριών, προάγοντας παράλληλα τα εκπαιδευτικά ιδεώδη που διέπουν τα νέα αναλυτικά προγράμματα.

Στο μάθημα της Μουσικής η απόκτηση μουσικών γνώσεων καθώς και η καλλιέργεια δεξιοτήτων, αξιών, στάσεων και συμπεριφορών, επιτυγχάνεται μέσα από πρακτικές, βιωματικές μουσικές δραστηριότητες ακρόασης, εκτέλεσης και μουσικής δημιουργίας, διασφαλίζοντας την ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών και μαθητριών και συμβάλλοντας στη διαμόρφωση πολιτών που είναι ικανοί και ωφέλιμοι μπροστά στις προκλήσεις του 21^{ου} αιώνα. Το μάθημα της Μουσικής, όπως σκιαγραφείται μέσα από το κείμενο του Αναλυτικού Προγράμματος της Μουσικής, συμβάλλει ιδιαίτερα στην προαγωγή της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης των μαθητών και των μαθητριών, προσφέροντάς τους δυνατότητες για αυτοέκφραση και προβληματισμό, καθώς και ευκαιρίες για ανάπτυξη δεξιοτήτων για καινοτομίες. Παράλληλα, στοχεύει στην ανάπτυξη της αισθητικής κρίσης και ευαισθησία των μαθητών/μαθητριών, παρέχοντάς τους ευκαιρίες να αναπτύξουν αυτονομία στη μάθηση και να αναστοχάζονται σε θέματα που αφορούν στη δουλειά τους και τη δουλειά άλλων. Ακόμα, μέσα από ποικίλες ομαδικές δραστηριότητες στο μάθημα της Μουσικής δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές και στις μαθήτριες να κοινωνικοποιηθούν, να αναπτύξουν δεξιότητες συνεργασίας, να αλληλεπιδράσουν και να μάθουν να σέβονται τους άλλους.

Το Αναλυτικό Πρόγραμμα Μουσικής (ΑΠΜ) αποτελεί ένα πλαίσιο για διαπραγμάτευση, τόσο από τους εκπαιδευτικούς όσο και από τους μαθητές/μαθήτριες, και όχι μια δοσμένη συνταγή για άκριτη εφαρμογή. Είναι ένα ανοικτό αναλυτικό πρόγραμμα που απορρίπτει το ένα και μοναδικό σχολικό εγχειρίδιο, σέβεται την παιδαγωγική αυτονομία των εκπαιδευτικών, επιτρέπει ευέλικτες οργανωτικές δομές και προϋποθέτει ανάπτυξη πρωτοβουλίας από τους εκπαιδευτικούς. Ταυτόχρονα, μέσα από το ΑΠΜ δίνεται ιδιαίτερη έμφαση σε ένα ανθρωπιστικό και κοινωνικο-οικοδομιστικό πρότυπο μάθησης, όπου αξιοποιούνται το ενδιαφέρον, οι γνώσεις και οι εμπειρίες των μαθητών και μαθητριών και τους δίνεται η ευκαιρία να διαπραγματεύονται τις μαθησιακές διαδικασίες και το περιεχόμενό του μαθήματος.

Απώτερος σκοπός του ΑΠΜ είναι οι ίσες ευκαιρίες μάθησης στη Μουσική για όλους τους μαθητές και μαθήτριες, μέσα από διαφοροποιημένες δραστηριότητες και διδακτικά μέσα. Για το λόγο αυτό, λαμβάνονται υπόψη οι μαθησιακές ανάγκες όλων των μαθητών: παιδιών με ειδικές ανάγκες, παιδιών με αναπηρίες, παιδιών που μιλούν γλώσσες άλλες της ελληνικής, παιδιών από διαφορετικά κοινωνικοοικονομικά στρώματα, ταλαντούχων παιδιών με εξωσχολική μουσική παιδεία κλπ. Γίνεται πρόνοια έτσι ώστε όλοι οι μαθητές/τριες να έχουν ευκαιρίες για προσωπική μουσική ανάπτυξη και ευκαιρίες να βιώσουν την επιτυχία και τη χαρά στο μάθημα της Μουσικής, μέσα από ένα μαθησιακό περιβάλλον που διέπεται από σεβασμό στην αξιοπρέπεια του παιδιού. Δίνονται επίσης τα

εφόδια στον κάθε μαθητή/τρια να αναπτύξει τη δική του μουσική ταυτότητα, ενώ παράλληλα, στο πλαίσιο μιας διαπολιτισμικής προσέγγισης, ενθαρρύνεται η αλληλεπίδραση και η δημιουργία κοινών χώρων μουσικής επικοινωνίας.

Μέσα από μια μουσική παιδεία που προάγει τα πιο πάνω, οι μαθητές και οι μαθήτριες εξελίσσονται σε υπεύθυνους, ενεργούς και δημοκρατικούς πολίτες. Σε πολίτες που έχουν συνείδηση της ατομικής μουσικής ταυτότητάς τους μέσα στο τοπικό αλλά και παγκόσμιο μουσικό γίγνεσθαι, συμμετέχουν, επικοινωνούν μέσα από τη μουσική και συμβάλουν στα κοινωνικά και μουσικά δρώμενα της κοινότητάς του. Σε πολίτες που ερμηνεύουν και διαμορφώνουν άποψη για τα σύγχρονα μουσικά ρεύματα, που νοιάζονται για το φυσικό, κοινωνικό, πνευματικό και οικονομικό περιβάλλον, που γνωρίζουν και μπορούν να χρησιμοποιήσουν τη μουσική τεχνολογία και τα μέσα που προσφέρει η τεχνολογία πληροφορίας και επικοινωνίας.

Σκοπός

Σκοπός του μαθήματος της Μουσικής είναι η μουσική ανάπτυξη όλων των μαθητών και μαθητριών μέσα από εμπειρίες οι οποίες εδραιώνουν τις δεξιότητες, γνώσεις, στάσεις και συμπεριφορές τους, έτσι ώστε, με την ενεργητική συμμετοχή τους ως ακροατές, εκτελεστές και συνθέτες, να επικοινωνούν μέσω της μουσικής και να οικοδομήσουν μια δημιουργική διά βίου σχέση με αυτή.

Στόχοι

Μέσα από το μάθημα της Μουσικής οι μαθητές και οι μαθήτριες αναμένεται να:

- Αναπτύξουν δεξιότητες ενεργητικής μουσικής ακρόασης
- Αναπτύξουν τις φωνητικές τους δεξιότητες
- Αναπτύξουν δεξιότητες στην εκτέλεση μουσικών οργάνων
- Αναπτύξουν δεξιότητες αυτοσχεδιασμού και σύνθεσης μουσικής
- Αποκτήσουν γνώσεις και να αναπτύξουν δεξιότητες ανάγνωσης και αποκωδικοποίησης διαφόρων ειδών μουσικής σημειογραφίας
- Αποκτήσουν γνώσεις ως προς τις βασικές μουσικές έννοιες (ρυθμός, μελωδία, αρμονία/υφή, μορφή, χροιά, δυναμική, ταχύτητα και άρθρωση) και τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους αυτές συνδυάζονται στα διάφορα είδη και στυλ μουσικής.
- Αποκτήσουν και να ενισχύσουν θετικές στάσεις και συμπεριφορές σε σχέση με τις μουσικές δραστηριότητες της ακρόασης, της εκτέλεσης και της σύνθεσης.